

A vertical column of 12 circles is positioned on the left side of the cover. The circles are arranged in a line, with the top and bottom circles being white with a dark grey outline. The second and third circles from the top are white with a dark grey outline. The fourth and fifth circles from the top are solid orange. The sixth and seventh circles from the top are white with a dark grey outline. The eighth and ninth circles from the top are white with a dark grey outline. The tenth and eleventh circles from the top are white with a dark grey outline. The twelfth circle from the top is white with a dark grey outline.

Forkynn Ordet

Forkynnerarbeidet i Norge i en ny tid

NORSK LUTHERSK MISJONSSAMBAND

Forkynn Ordet

Forkynnerarbeidet i Norge i en ny tid

VERDEN FOR KRISTUS

Utgitt av Hovedstyret, Norsk Luthersk Misjonssamband

Sinsenveien 25, 0572 OSLO

2002

Sats: Misjonssentralen

Trykk: Senter Grafisk AS, Larvik

INNHold

01	Forord	side	5
02	Forkynnensens basis, målsetting og innhold	side	7
03	Sentral forkynnelse	side	12
04	Forkynnerkallet, utrustningen og ansvaret	side	17
05	Forkynnertjenesten i en endret kultur- og livssynsituasjon	side	22
06	Forkynnertjenesten – utfordringen fra barna og de unge	side	27
07	Forkynnertjenesten – utfordringen til å styrke det forenings- og forsamlingsbyggende arbeid	side	30
08	Forkynnertjenesten – rekrutteringsbehov og oppfølging	side	33
09	Forkynnertjenesten og evangeliet til jordens ender – inntil Jesus kommer	side	35

FORORD

Hovedstyret takker arbeidsgruppen som har arbeidet fram utredningen om forkynnerarbeidet i Norge. Det er en grundig og god utredning, som hovedstyret vil legge til grunn for tilretteleggelsen av forkynnerarbeidet i vår misjon og ved kall og tilsetning av nye forkynnere.

Helt fra starten har forkynnelsen av Guds ord stått sentralt i vår virksomhet. NLM er en forkynnerbevegelse. Forkynnelsen skal hjelpe det enkelte menneske til å finne en nådig Gud ved å vekke til omvendelse og nytt liv. Derfor er det om å gjøre at sentrum i forkynnelsen er budskapet om Jesus Kristus og ham korsfestet (1 Kor 2,2). Dette budskapet gjelder alle mennesker. Derfor skal forkynnelsen holde fram kallet til misjon og tjeneste i Guds rike.

Med rette peker utredningen på at hele bredden i Guds ord må forkynnes. Forkynnelsen må derfor peke på hele Guds råd til frelse (Apg 20,27). Den skal gi hjelp og veiledning til å leve det kristne livet med evigheten for øye. Forkynnelsen må treffe hverdagsmennesker hjemme, slik at den taler til deres hjerte, deres tanke og deres samvittighet. Dette er ikke minst viktig i den forvirrende tid som vi lever i. En gammel instruks for emissærene i NLM understreker at de i sitt virke «først og fremst skal anse det som sin Hovedoppgave at vinde Sjæle for Gud ved Kristi Evangelium, at befæste i deres Kald dem, som er vundne, og i det hele være Guds Redskaber til at optænne i sjelene den ild, som ikke tillader dem at være uvirksomme Tilskuere, men driver og nøder dem til at være Guds Medarbeidere til at gjøre alle Folk til Disciple i følge Herrens Befaling i Matth.28,18-20».

I hele NLMs historie har dette vært forstått i lys av Rom 10,17: «Så kommer da troen av forkynnelsen som en hører, og forkynnelsen som en hører, kommer ved Kristi ord.»

Vi lever i en tid der det er mye snakk om virkemidler. Vi må aldri glemme at når Gud vil nå inn til hjertene, har han bare ett virkemiddel: Sitt ord! Der dette ordet blir forkynt rett, formidler det Guds hellige krav i loven og rekker Guds miskunnhet til fortapte syndere i evangeliet. Bibelen har nemlig to ord: Lov og evangelium. Loven er saltet, og uten salt blir det ingen tørst etter evangeliet. Bibelen sier at det er den forkynnelsen som en hører som formidler dette ordet. Bibelens budskap kan altså ikke formidles rett i bibelsk betydning uten ved det hørte ord. Derfor er det vårt kall i verden å være redskap for Guds ord. Utredningen understreker hvor viktig det er «å la Kristi ord bo rikelig iblant oss» (Kol 3,16). Det er vår faste overbevisning at dette ordet - lest og talt - skal ha en helt sentral plass i all vår virksomhet.

Utredningen peker på et endret verdigrunnlag i det brede lag av folket. Bibelkunnskapen er ikke den samme som tidligere. Mediesamfunnet er en utfordring og gir oss samtidig nye muligheter. Det flerkulturelle samfunn er en realitet vi må forholde oss til. Vi lever i en kultur- og livssituasjon i stadig hurtigere endring. Utredningen peker på viktige ting som forkynnelsen må ta på alvor i møte med den nye virkelighet. Mange roper på nye former, metoder og virkemidler som skal skape åpenhet for Ordet. Her vil hovedstyret mane til forsiktighet, slik at ingenting får overskygge

den muntlige utleggelse av Guds Ord.

Vi lengter etter åndelig fornyelse. Det er frimodig forkynnelse av Guds Ord som skaper det. Det er helt umulig å organisere seg ut av en åndskrise, like så lite som metoder og nye ideer kan skape det vi lengter etter. Det må noe mere til. Vi må be om at Herren gir oss åndsbarne vitner med kall og nådegaver til å bære Ordet fram. Her peker utredningen på helt sentrale sannheter om alle kristnes kall til å forkynne, samtidig som kallet til en forkynnertjeneste på vegne av den kristne forsamling understrekes.

Det vil gå for langt i et kort forord å gå inn på alt det gode som utredningen nevner. Les den nøye, og vær i bønn om at NLM også i framtiden må få være en bevegelse der forkynnertjenesten er det sentrale i virksomheten. Hovedstyret ønsker å legge til rette for samtaler om forkynnelsen på lokale og sentrale samlinger med basis i denne utredningen.

Ola Tulluan
generalsekretær

FORKYNNELSENS BASIS, MÅLSETTING OG INNHOLD

Som grunnlag for den videre fremstilling, siteres i det følgende noen hovedavsnitt fra de strategidokumentene som er vedtatt av NLM's generalforsamling. I tillegg har vi også tatt med et avsnitt fra et dokument som hovedstyrets barne- og ungdomsnemnd utarbeidet.

2.1 "HOVEDLINJER FOR NLMS ARBEID I NORGE"

(vedtatt av NLMs generalforsamling, Lillehammer 1994)

side 6:

2.0 HOVEDMÅL FOR HEIMEARBEIDET

Grunnreglene §1 gjør det klart hva som er formålet med NLMs totale arbeid. Gjennom forkynnelsen av evangeliet skal det tjene til å "utbre Guds rike". For arbeidet i Norge må det bety følgende:

2.1 "At de må bli frelst"

Alle deler av vårt arbeid i Norge må kritisk prøves på om det tjener til at mennesker blir frelst. NLM har en "trang" målsetting for sin virksomhet, og ønsker først og fremst å bruke ressursene på arbeid som fører mennesker til tro på Jesus. Store deler av det norske folk lever uten samfunn med Gud, og mange har svært liten kristen kunnskap. Bibelen gjør det klart for oss at "den som ikke vil tro på Sønnen, skal ikke se livet, men Guds vrede blir over ham" (Joh 3,36). Derfor må vi mer enn noe annet være opptatt av å vinne mennesker for Kristus i vår hverdag og gjennom det arbeidet vi har fått ansvar for i NLM. (jf misjonsbefalingen, Matt 28,18-20.)

Side 7 – 8:

3.0 BASIS OG SÆRPREG

3.1 Guds ord

NLM bygger hele sitt arbeid på Den hellige skrift.

"Vi tror, lærer og bekjenner at den eneste regel og rettsnor som all lære og alle lærere skal prøves og dømmes etter, er de profetiske og apostoliske skrifter i Det gamle og Det nye testamente." (Fra konkordieformelen)

Spørsmålet om Bibelens autoritet er grunnleggende for forståelsen av kristen tro, lære og liv. Vi tar utgangspunkt i Bibelens eget vitnesbyrd om seg selv. I denne sammenhengen vil vi peke på to forhold:

-**Apostlenes myndighet.** Jesus kalte apostler og gav dem en autoritet som ingen andre har fått. De var formidlere av Guds åpenbaring (Matt 10,40). Apostlenes forkynnelse er "i sannhet ... Guds ord" (1 Tess 2,13). Vi kan derfor, sammen med Guds ord i GT, fullt ut lite på apostelordet som Guds ufeilbarlige ord til oss også i dag. Apostlenes og profetenes ord er menighetens grunnvoll (Ef 2,20), og de første kristne holdt derfor urokkelig fast på

apostlenes lære. Deres ord er grunnlaget for Guds menighet på jord.

-**Skriftens inspirasjon.** Bibelen gjør det klart for oss at den er inspirert av Gud (2 Tim 3,14 – 17; 2 Pet 1,19 – 21). Dette betyr at den er blitt til ved hans handling og ved hans kraft. Derfor er den klar og enhetlig i alt den uttaler seg om og tilstrekkelig til frelse og rettesnor for tro og liv.

Se for øvrig heftet ”Vår holdning til Bibelen”, utgitt av NLM 1991.

3.2 Vår kristendomsforståelse

NLM slutter seg til de evangelisk lutherske bekjennesskriftene og har sine historiske røtter i **pietistisk og luthersk-roseniansk forkynnertradisjon**. Denne arven må fortsatt prege forkynnelsen.

-Vi vil forkynne **evangeliet om Jesus Kristus**, slik at våre tilhørere kan få en frimodig Kristus-tro som ikke bygger på egen fortjeneste og gjerninger, men på Jesu død og oppstandelse. Bare evangeliet kan frigjøre samvittigheten og gi både **frelsesvisshet** og trang til tjeneste i Guds rike på grunnlag av Guds ufortjente tilgivelse i Kristus.

-Vi vil forkynne **Guds lov**, slik at samvittigheten blir vakt hos våre tilhørere og slik at de gjennom forkynnelsen får møte Guds hellighet og vrede over synden. Vi vil derfor tale konkret om synden, også i de tilfeller når det er nødvendig å tale mot trender i samfunn og kirke.

-Vi vil i vår forkynnelse og veiledning legge vekt på **omvendelsens nødvendighet**. Tro på Gud uten omvendelse er en død tro. Sann omvendelse fører til **gjenfødelse** og nytt liv. Dette nye liv må videreføres gjennom daglig omvendelse og total avhengighet til Kristi forsoningsverk.

-Vi vil gjennom forkynnelsen gi konkret og livsnær **etisk veiledning** til et liv som Kristi etterfølgere og holde fram Bibelens syn på menneskeverdet.

-Vi vil forkynne **misjon**. Det er ikke et emne for spesielt interesserte, men et viktig bibelsk anliggende midt i sentrum av Bibelens frelsesforkynnelse. Jesu frelsesverk gjelder alle mennesker, derfor har alle rett til å høre evangeliet på et språk de forstår.

-Vi vil frimodig forkynne at **Jesus snart kommer igjen** til frelse for alle som venter på ham og til dom over vantroen. Da vil Gud skape en ny himmel og en ny jord for sitt folk.

Side 12 – 13:

5.0 FORKYNNERTJENESTEN

5.1 Forkynnelsen

Forkynnerens store oppdrag er å tale ord som er i stand til å formidle Guds frelse til menneskene (se Apg 11,14). Forkynnelsen er ikke bare et av mange virkemidler i misjonen. Det er selve det middel Gud bruker når han frelser. Han har bundet seg selv til Ordet, og han har bundet vår tjeneste til det samme Ordet (1 Kor 1,21).

5.2 *Ordet og ordene*

Forkynnelsens oppdrag er helt og fullt knyttet til Guds åpenbarte ord i Bibelen. Vårt oppdrag er å formidle et budskap som allerede er gitt. Det betyr ikke at vi fremtrer som kjølige nyhetsopplere. Bibelsk forkynnelse krever engasjerte vitner preget av personlig opplevelse av møtet med Jesus som Herre og frelser.

Samtidig blir det viktig at ordene ikke skygger for Ordet. Ordene må være slik at de er egnet til å formidle budskapet fra Gud. Derfor må en også til en viss grad ta hensyn til den bakgrunnen og de forutsetninger mottakeren har. I dag er mange svært fremmed for kristen forkynnelse og kristne begreper. Uten at ordene forklares kan de lett bli en barriere. I alt dette er vi ikke minst avhengige av Den Hellige Ånds gjerning både hos forkynner og tilhører.

5.3 *Forkynnerkallet*

Forkynnerkallet er i utgangspunktet gitt til de helliges samfunn. De troende tiltales som utvalgt ætt, kongelig presteskap og hellig folk (1 Pet 2,9) og oppdraget som gis er å forkynne hans storverk.

Samtidig ser vi i Det nye testamentet at noen ble kalt for på en særlig måte å vie seg til ordets og bønnens tjeneste (Apg 1,ff). En slik tjeneste gis ulike betegnelser i NT, for eksempel profeter, evangelister, hyrder og lærere. Felles for disse tjenestene er at de betegnes som Herrens gaver til sin menighet på jord (Ef 4).

Side 15:

5.9 *Ordet og Ånden*

Frimodigheten i forkynnertjenesten skal vi få basere utenom forkynneren selv. Den har sin forankring i Gud. Det er Guds ord og Guds ånd som skaper vekkelser, fornyelse og misjonssinn i Guds rike. Vissheten om dette gir virkelig grunn til frimodighet og forventning – både for forkynner og forsamling!

2.2 "VISJON OG VIRKELIGHET I MISJONSARBEIDET"

– En plan for perioden 1997 – 2003 (vedtatt av NLMs generalforsamling, Stavanger 1997)

Side 14 – 16:

2. FORKYNNELSE OG NYBROTTSARBEID

2.1 *Sjelevinnersiktet*

Den troende forsamling skal være sendemenighet og evangelieforkynner til alle folkeslag, også vårt eget. På alle plan og innenfor de ulike grenene av heimearbeidet må derfor sjelevinnersiktet være det fremste og det drivende motivet for oss.

Når nye mennesker vinnes for Gud og legges til den troende forsamling, fornyes samtidig den troende forsamling som basis og sendemenighet for det verdensomspennende misjonsarbeidet. Skal denne tjenesten lykkes, kan det bare skje ved at menneskene vi omgås lærer Gud å kjenne ved Bibelens budskap.

Det er videre avgjørende at vi makter å etablere kontakt med dem vi er kalt til å nå med evangeliet. Vi må bruke den berøringsflaten vi allerede har med det sekulære samfunnet, samtidig som vi leter etter nye kontaktpunkter. Her må vi være rede til å gå nye og gjerne utradisjonelle veier. Oppdraget og budskapet er uendret, men i måten å arbeide på må vi ta hensyn til de endringene som skjer i samfunn og folkeliv rundt oss.

2.2 Forkynnertjenesten

I sjelevinnerarbeidet står forkynnertjenesten sentralt. I denne sammenheng vil vi understreke to målsettinger:

Vi vil arbeide for å gjøre forkynnertjenesten mer utadrettet og oppsøkende. Møtevirksomheten vår har i stor grad basert seg på at folk, mer eller mindre på eget initiativ, skulle samles under bedehusets talerstol. Lenge har dette fungert godt. Folk har kommet til møte, hørt forkynnelsen, og mange er blitt frelst. Vår nød i dag er at ikke-kristne mennesker i liten grad kommer til bedehuset. Den berøringsflaten møtevirksomheten gir med ikke-kristne, er betydelig redusert. Gjennom revisjon av forkynnerinstruksen har hovedstyret gitt impulser i retning av å gjøre forkynnertjenesten mer utadrettet og oppsøkende. I samarbeid med kretsene vil vi følge opp og videreføre dette arbeidet.

Målsettingen om en mer utadrettet og oppsøkende forkynnertjeneste må også i sterkere grad prege grunnutdanning og videre oppfølging av kommende forkynnergenerasjoner. Forkynnelser har med nådegaver og kommunikasjon å gjøre. Å kjenne nye generasjoners språk, kultur og tenkemåte er viktig. Vi vil derfor søke å rekruttere forkynnere som kjenner disse miljøene. Målsettingen må være å fostre fram forkynnere med erobringstrang og vilje til å gå inn i nybrottsarbeid for Guds rike.

Vi har fortsatt behov for omreisende forkynnere med evangelist- og vekkelsernådegaver som har hele landet eller en hel krets som arbeidsområde. Samtidig ønsker vi å gi flere forkynnere et særlig ansvar for mindre og klart definerte områder. Særlig aktuelt er det i områder med lite arbeid og der virksomheten derfor må bygges opp fra grunnen av. Slikt nybrottsarbeid krever tid. Her vil ikke minst misjonærer med erfaring og legning til å arbeide på denne måten, være sentrale og viktige medarbeidere.

Nybrottsarbeid er vanskelig og krevende. Det er krevende for arbeideren som skal stå i en slik tjeneste. Vi er avhengige av at Herren reiser opp forkynnere med nådegave, åndskraft og vilje til hardt arbeid. Men også av oss som misjonsfolk vil det kreves at vi står

• sammen med forkynneren i kampen for å bryte nytt land for Guds rike.

2.3 TREÅRSMELDINGEN TIL GF 2000

(vedtatt av NLMs generalforsamling, Ålesund 2000)

• Side 55:

• 3.2 FORKYNNERTJENESTEN/BARNE- OG UNGDOMSARBEIDET

• Vi er takknemlige til Gud for de forkynnernåde-gavene vi har. Men vi trenger nye forkyn-
• nere/barne- og ungdomsarbeidere, også noen som kan fylle stillingene som områdear-
• beidere. Vi har noen år bak oss med **rekrutteringsstørke**. Budsjettnedskjæringene siden
• 1994 har i urovekkende grad redusert muligheten til å kalle og prøve nye arbeidere.
• Mange misjonærer begynte i annet arbeid eller andre kristelige arbeidslag for å lette
• våre budsjetter for ett år eller to. Resultatet ble at flere forsvant fra arbeidet vårt. Vi står
• fattigere igjen!

• ”Høsten er stor, men arbeiderne få” (Matt 9,37 f). Å, hvor vi trenger å be ”høstens Herre
• at han vil drive arbeidere ut til **sin** høst” – ikke vår, men hans! Så vet vi at det nytter lite
• med årsverksrammer om ikke Gud gir oss nådegaver. Men her er det ingen motsetning.
• Vi trenger begge deler – og framfor alt nådegaver.

2.4 ”TA ANSVAR – GI ANSVAR”

– Strategimelding og handlingsplan for NLMs barne- og ungdomsarbeid 1996 – 2000
(godkjent av hovedstyret april 1996)

• Side 25:

• Fra 4.3.3 FORKYNNERE, FORKYNNELSE OG OPPLÆRING

• Vi vil arbeide for at barne- og ungdomsarbeidet prioriteres sterkere med frivillige, hel-
• tids- og deltidsansatte forkynnere som har kontakt med barn og ungdom og som kan for-
• midle Guds ord til vekkelse, nytt liv og åndelig vekst. Det er også viktig å gi de lokale vok-
• senlederne tro på det arbeidet de driver og hjelp og frimodighet til å fortsette arbeidet
• blant barn og unge. Vi må arbeide målbevisst med å ansette barne- og ungdomsarbeide-
• re og forkynnere som er i stand til og kan bruke tid på omsorg og opplæring av lokalle-
• dere.

• Dersom vi skal bremse på den store avskallingen vi har av ungdom mellom 12 og 18 år,
• må vi prioritere bibelundervisning og forkynnelse for øvrig med en klar og jordnær for-
• kynnelse av lov og evangelium, slik at ungdom så tidlig som mulig føres fram til en per-
• sonlig kristentro.

SENTRAL FORKYNNELSE

3.1 INNLEDNING

Uttrykket ”sentral forkynnelse” finner vi ikke i Bibelen. Det er imidlertid uttrykk for et viktig bibelsk anliggende om forkynnelsen. Så langt vi forstår det Bibelen sier om forkynnelse, skal forkynnelsen **alltid** være sentral. Bibelsk forkynnelse vil ha dette som varemerke.

Hva mener vi med dette uttrykket? Det er vanskelig å gi ett enkelt svar. Men ut fra vår kristendomsforståelse, slik vi finner det uttrykt i innledningen til dette heftet (se pkt. 2.1), vil vi peke på noen viktige sannheter som kjennetegner sentral forkynnelse.

3.2 GUD VIL FRELSE

Forkynneren er et sendebud i Kristi sted (2 Kor 5,20). Vedkommende er sendt av Gud for å bære fram et budskap fra Ham. Forkynneren skal ikke sortere dette budskapet, men overgi det slik det er mottatt.

Gud har **ett overordnet mål** med sin tale til oss: FRELSE. ”...han som vil at alle mennesker skal bli frelst og komme til sannhets erkjennelse” (1 Tim 2,4). Med frelse forstår vi «samfunn med Gud gjennom Jesus Kristus i tid og evighet». Gjennom alt Gud gjør og taler, har han alltid frelse for hvert enkelt menneske for øye. ”Han vil ikke at noen skal gå fortapt, men at alle skal komme til omvendelse” (2 Pet 3,9). Fra skapelsen av var det et fortrolig og godt fellesskap mellom Gud og mennesket. Det ble imidlertid ødelagt ved at mennesket brøt det og valgte å være sin egen herre. Gud kunne ikke tenke seg at dette bruddet skulle være endelig og evig. Han tok derfor initiativ til å opprette fellesskapet igjen. Han ryddet unna det som stengte. Jesus tok straffen for all verdens synd. På den måten fikk vi alle mulighet til å komme inn i fellesskapet med Gud igjen. ”Alle dem som tok imot ham (Jesus Kristus), dem gav han rett til å bli Guds barn, de som tror på hans navn” (Joh 1,12).

Forkynnensens overordnede mål er å hjelpe det enkelte menneske til å komme i et rett forhold til Gud. Dette er nerven i sentral forkynnelse. Da gjenspeiler forkynnelsen Guds hjertesak og hovedsak. All forkynnelse dreier seg dypest sett om dette. Frelse er prekenens overlys. Dermed vil alltid misjonsoppdraget lyde i forkynnelsen. Når Gud vil at alle mennesker skal bli frelst, kan ikke frelsesbudskapet stoppe med meg. Jeg blir nødt å gi det videre slik at de som ikke kjenner Guds frelsesgjerning, får mulighet til å høre og ta imot.

3.3 JESUS KRISTUS ER SENTRUM

Gud har knyttet frelsen til én person: Jesus Kristus. ”Det er ikke frelse i noen annen. For det finnes ikke noe annet navn under himmelen, gitt blant mennesker, som vi kan bli frelst ved” (Apg 4,12). Jesu liv, død og oppstandelse er krumtappen i det kristne budskapet. Hele Bibelens budskap sentrerer seg om denne frelseshistoriske begivenheten. Det første løftet i Bibelen peker framover mot korset og oppstandelsen. Bibelens siste bok peker tilbake til Golgata og den oppstandne Frelser, og viser at evig frelse er for dem som har ”tvettet sine kjortler og gjort dem hvite i Lammets blod” (Åp 7,14).

Sentrum i Bibelen er Jesus. Men ikke hvilken som helst Jesus. Han er Frelseren, Stedfortrederen, og Forsoneren. Det er han som har gjort det mulig for oss å komme i et rett forhold til Gud. På denne bakgrunn forstår vi Paulus' ord: "For jeg vil ikke vite noe blant dere, uten Jesus Kristus, og ham korsfestet" (1 Kor 2,2). Det var maktpåliggende for Paulus å "male" Kristus som korsfestet (Gal 3,1). Han forkynte ikke seg selv, men Kristus Jesus som Herre (2 Kor 4,5).

Dette budskapet var så dyrebart og umistelig, at Paulus uttaler forbannelse over dem som forkynner et annet budskap. "Men selv om vi eller en engel fra himmelen skulle forkynne dere et annet evangelium enn det vi har forkynt dere, han være forbannet" (Gal 1,8). Er Jesus Kristus Skrif-tens sentrum, må han også være det i forkynnelsen.

Tre bilder kan illustrere hva vi mener med at Jesus Kristus er sentrum i forkynnelsen:

- **Bilde 1:** Et sykkelhjul består av nav, ekkertter og hjulbane. Navet er knutepunktet og sen-
• trum i hjulet. Ødelegges navet, ødelegges hjulet. Jesus Kristus er navet. Uten ham som
• sentrum i forkynnelsen, ingen sentral forkynnelse.
- **Bilde 2:** Bibelens budskap er som en rund kake. Hele det bibelske budskapet kan ikke
• formidles i én preken. Man må skjære "kakestykker". Da skjærer man inn mot eller ut fra
• sentrum. Man skjærer ikke segment av kaken. Kristus er sentrum. Forkynnelsen er sen-
• tral i den grad den "skjærer" mot sentrum.
- **Bilde 3:** Blomsten på prestekragen har hvite randkroner og gul skivekroner. Løsrives en
• randkrone fra skivekronen, vil den visne. Randkronene kan symbolisere ulike bibelske
• tema eller sannheter. Skivekronen er Jesu liv, død og oppstandelse. Sentral forkynnelse
• er alltid knyttet til "skivekronen".

3.4 SYND OG NÅDE SOM REFERANSERAMME

Syndefallet fikk enorme konsekvenser. Alt i skaperverket ble berørt av fallet. Naturen kom i uba-lanse. Mennesket ble fra den dagen født med et gudfiendsk hjerte som elsker synden. Selve "sentralen" i våre liv ble ødelagt. Ingen sektor i våre liv er uberørt av synden. Alle tanker, ord og gjerninger er preget av lysten til det onde.

Forkynnens nedslagsfelt er våre liv. Da vil den alltid måtte forholde seg til synden i oss og rundt oss. Ellers vil ikke forkynnelsen tale sant om livet. Følgelig blir ikke "synd" ett av mange tema i forkynnelsen. Det blir den referanseramme forkynnelsen forholder seg til. Rett forstått opererer forkynnelsen alltid i "syndens rom".

Dersom denne sannheten ble stående alene, ville den være uutholdelig. Derfor må et annet budskap også lyde: Nådebudskapet. Nåde betyr å motta noe gratis, ufortjent, uavhengig av hvem en

er eller hva en har gjort. Det som gis, får en fordi giveren vil gi det. Slik er Gud. Når han avslører synden og sannheten om oss, er det for å vise hvor forlatt vi er og hvor avhengig vi er av at han gir oss nåde. Da blir ikke ”nåde” ett av mange tema i forkynnelsen. Men forkynnelsen vil alltid bevege seg i ”nådens rom”. Sentral forkynnelse forholder seg til syndens virkelighet og nådens mulighet.

Dom over synden og frelse fra synden blir et viktig anliggende i den sentrale forkynnelsen. Det vil lyde en dom over synden i den enkeltes liv, i de troendes fellesskap og i samfunnet. ”Syndens lønn er døden” (Rom 6,23). Fortapelsens realitet kan ikke forties. Det vil være i strid med den guddommelige kjærlighet å skjule dette alvor. Guds kjærlighet kommer til syne ved at ”han gav sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal fortapes, men ha evig liv” (Joh 3,16). Det enkelte menneske må konfronteres med denne sannheten. Samtidig må budskapet om frelse fra synden lyde. Jesus Kristus har tatt straffen og dommen på seg - for vår skyld. Ved å ta imot ham, tilregner Gud oss en fullkommen rettferdighet for Jesu skyld. ”Og de blir rettferdiggjort uforskyldt av hans nåde ved forløsningen i Kristus Jesus” (Rom. 3,24). Da frelses vi fra fortapelsen. Sentral forkynnelse stiller tilhørerne på valg i forhold til disse sannheter. Den kaller til omvendelse. Det dreier seg om ikke mindre enn evig frelse eller fortapelse.

3.5 EVIGHETSPERSPEKTIVET

Menneskelivet er ikke slutt når hjertet slår sitt siste slag. Bibelen sier at vi er evighetsvandrere. Tiden på jorden blir svært kort i forhold til evigheten. Hvor vi skal tilbringe evigheten, avgjøres av vårt forhold til Gud. Står vi i et rett forhold, vil det lyde: ”Gå inn til din herres glede!” (Matt 25,21). Er forholdet ikke i orden, vil det lyde: ”Vik bort fra meg, dere som gjorde urett!” (Matt 7,23).

Sentral forkynnelse har dette evighetsperspektivet over seg. Vi er vandringsmenn på vei mot de evige boliger. Jorden er kun en midlertidig bolig. Forkynnelsen skal minne oss om dette faktum. Den forkynnelse som opererer innenfor evighetens rom, vil alltid være tidsaktuell. Den forkynnelse som ikke har kontakt med evigheten, vil være tidsbestemt. Den kan synes tidsaktuell, men er det ikke. Evigheten hører ikke bare framtiden til. Den begynner for den enkelte ved unngangelsen. Derfor må livet etter døden trekkes inn som en del av livet før døden. Øyeblikket og evigheten er uløselig knyttet til hverandre. Dette er å tenke langsiktig.

3.6 SKAPERVERKET OG SAMFUNNSLIVET

Gud har satt oss til å være forvaltere over sitt skaperverk: ”...fyll jorden, legg den under dere og råd over havets fisker og himmelens fugler og over alt levende som rører seg på jorden. Og Gud sa: Se, jeg har gitt dere alle planter som sår seg over hele jorden, og hvert tre med frukt som setter frø. Det skal være føde for dere” (1 Mos 1,28 – 29). Han vil at jorden skal være et godt bosted. Vi skal være med og legge til rette for det ved å forvalte naturressursene på en god måte. Forkynnelsen skal peke på dette ansvaret og gi hjelp til å utføre oppdraget.

Det samme gjelder samfunnslivet. Gud vil sosial rettferdighet. Han vil verne det enkelte menneske. Første trosartikkel må opp på prekestolen, men den må forstås i lys av andre trosartikkel. Skaperverket og samfunnslivet er underlagt forgjengelighet og dom, men skal en dag forløses: "...skapningen skal bli frigjort fra trelldommen under forgjengeligheten" (Rom 8,21). Sentral forkynnelse knytter skapelse og forløsning sammen.

3.7 GUDS YPPERSTE SKAPNING

Livet er mangfoldig. Likt for alle er at vi har både legemlige og åndelige behov. Bibelen viser at Gud er opptatt av begge deler. Han bryr seg om hele mennesket. Ingenting er uvesentlig for ham. Bibelen er full av historier om mennesker som kom til Gud med alt i sitt liv og beskriver hvordan Gud møtte dem. Evangeliene forteller om en Frelser som viste omsorg for både sjel og legeme.

Gud vil ikke bare styre en sektor av våre liv. Han vil være Herre over hele livet. Derfor inneholder Bibelen tusenvis av gode råd og formaninger. Dette er ord som har med dagliglivet å gjøre. Gud vil at vi skal leve det gode liv. Han bryr seg om detaljene i livet. Nyansene. Variasjonene. Ulikhetene. Mangfoldet. Gud er jordnær og livsnær.

Sentral forkynnelse er nær hele mennesket, ikke bare deler av det. Samtidig er den nær Guds hjerte - hele Guds hjerte. Den er et speilbilde av Guds bankende hjerte for sin verdifulle og uerstattelige skapning. Den løfter fram menneskeverdet og livets ukrenkelighet. Mennesket er Guds ypperste skapning. Samtidig beveger forkynnelsen seg i virkelighetens verden der synden har satt sitt stempel på skapningen. Forkynnelsen kan ikke stoppe med menneskets storhet uten å måtte føye til et ord om menneskets svakhet.

Den sentrale forkynnelsen har en bredde i tema og tekster som gjenspeiler bredden og mangfoldet i menneskelivet og livet i Guds menighet på jorden. Det sentrale ligger ikke i tekst eller tema som tas opp, men i hvordan tekst eller tema knyttes til Skriftens sentrum.

3.8 KNOTEPUNKT MELLOM HIMMEL OG JORD

Det vil alltid være en horisontal og vertikal linje i den sentrale forkynnelsen. Den vertikale linjen minner oss om at vi gjennom forkynnelsen blir kalt inn for Guds ansikt. Det er alltid Ham vi har å gjøre med. Forkynnelsen er Guds tale til oss. Talerstolen er ikke stedet for private meninger. "Nå er vi da alle til stede for Guds åsyn for å høre alt som er pålagt deg av Herren," sa Kornelius til Peter (Apg 10,33). Dersom den vertikale dimensjonen uteblir i forkynnelsen, blir det bare mennesketanker og mennesketale. Talen kan inneholde bibelske sannheter, men blir gudsdimensjonen borte, er den ikke sentral. Og det som verre er: den er ikke kristen forkynnelse.

Den horisontale linjen minner oss om at vi gjennom forkynnelsen skal få hjelp til å se vår neste og tjene ham. Gud vil sette oss i bevegelse for at våre medmennesker skal oppleve Guds godhet og frelse, kanalisert gjennom våre liv. Sentral forkynnelse har et tjenesteperspektiv i seg. Diakonale

tjenester og direkte evangeliserende oppgaver følger i denne forkynnelse kjølvan. Misjon - evangeliet til jordens ender - er et konkret utslag av sentral forkynnelse.

Dermed er vi tilbake der denne artikkelen begynte. Gud vil at **alle** mennesker skal bli frelst. Først frelste han meg ved at jeg fikk høre frelsesordet. Så ba han meg bære frelsesbudskapet ut til de jeg går blant til daglig. Noen ble bedt om å reise utenfor sin bygd og by med det glade budskap. Andre skulle bryte opp og krysse landegrensene. De skulle gå til dem som aldri hadde hørt frelsens budskap. Felles for alle som har tatt imot frelsen, er ansvaret for at ordet om Jesus gis videre og bæres ut til jordens ender. Den sentrale forkynnelse er det redskap Gud har gitt for at oppdraget skal fullføres. Gud har funnet det ”for godt å frelse dem som tror ved forkynnelsens dårskap” (1 Kor 1,21). Måtte vi hjelpe hverandre slik at forkynneroppdraget lykkes.

FORKYNNERKALLET, UTRUSTNINGEN OG ANSVARET

4.1 KALLET

Alle kristne har et kall til å forkynne (1 Pet 2,9 f). Dette gjelder både i egen familie (Salme 78,3 – 6) og innad i den troende forsamlingen. Vi er kalt til å oppbygge medkristne med noe av det vi selv har sett i Guds ord og erfart med Jesus (Kol 3,16). Vi skal også presentere Jesus for ikke-troende (Luk 14,23). I hverdagen finnes mange anledninger til det.

Men Gud vil bruke noen til en forkynnertjeneste på vegne av den troende forsamling. Han vil peile inn deres livskurs mot et liv som forkynner – på deltid eller heltid. Her er det likhetstrekk med GTs profeter. For å realisere den planen han har med den enkelte, bruker Gud - som i GT - ulike måter. Ofte skjer det gjennom kontakten med medkristne som kommer med oppmuntringer. Kanskje skjer det enkelt og stille ved det budskapet en hører i det kristenmiljø en er tilknyttet. Kallet kan også ”komme over en” mer spontant og på en påtrengende måte: **Gud vil bruke meg som sin budbærer!** I det daglige andaktsliv blir kallet styrket, og gjennom samtaler med kristne ledere kan det bekreftes. En dag kommer det kanskje en offisiell utfordring: Vi vil gjerne du skal begynne som forkynner.

”Det indre kall” bekreftes på denne måten ved ”det ytre kall”. Dette ytre kall har sammenheng med kallet som alle troende har fått, nemlig kallet til sjelevinnerarbeid.

4.2 Å VINNE MENNESKER

Misjonsfolket har nemlig fått seg pålagt å vinne mennesker. Kinamisjonens første generasjoner sang: ”I China det veldige rike mot øst dør tolv millioner hvert år”. Så ba de om utsendinger for at de kunne nå noen av disse millionene. For de måtte vinnes for Jesus! Samtidig lå det på dem: Folket i byen vår, bygda vår, grenda vår – vi har et ansvar. De må få høre evangeliet og utfordres til å ta imot det. Skal dette realiseres, må det bli et samspill mellom hverdagskontaktene vi har med medmennesker og møtevirksomhet hvor folk inviteres til å komme og høre. Men da trenger vi også forkynnere! Noen må stå fram med et budskap fra Herren. Noen må få ”et ytre kall” fra oss.

Talegaver, utdanning, sjarm, metoder, joda, vi ser ikke bort fra slike ting. Men eier han/hun gnisten? Det var et sentralt spørsmål. Og det er det fortsatt. Idealet var forkynnere som brant for å vinne mennesker. En tenkte ikke da på en bestemt personlighetstype, for eksempel slike som lett blir beveget. Nei, en så etter den ”lidenskap” som Ånden tenner i hjertet. Den kan ikke skjules uansett hvilket temperament en har.

Slike spørsmål må fortsatt lyde: Eier vedkommende varme kombinert med dristighet til å stille tilhørerne overfor et klart enten/eller? Ser vi noe engasjement for virkelig å få forsamlingen i tale? Blir budskapet en tankevekker for ikke-troende mennesker? Er evangeliet om Jesus pulsslaget i forkynnelsen? Er ufredstes skjebne en ”smerte” som ikke gir vedkommende fred? Finnes det noen erobringstrang i hjertet?

Dette er ikke spørsmål som bare er aktuelle ved forkynnerrekruttering. Den som allerede har en forkynneroppgave, kastes ofte inn under disse spørsmålenes skarpe ”lyskaster”. Det hører med til forkynnerlivets innerside. Men det er aldri lett å bli konfrontert med slike spørsmål.

Vi kjenner ingen annen måte å bevare ”gnisten” på enn den måten Gud brukte for å tenne den! Vi kom inn under Ordets lyskaster, og ved Den Hellige Ånds gjerning ble budskapet så personlig. Vi fikk så inderlig bruk for Jesus, og så at synden er farlig og fører til fordømmelse om ikke synderes venn får ta seg av oss. Dette er veien Gud bruker for å fornye den første kjærlighet (Åp 2,4 f). Denne kjærlighet tvinger oss, sa en av de første forkynnerne (2 Kor 5,14)! Han har lagt ned i oss Ordet om forlikelsen (2 Kor 5,19), og vi får ikke fred før vi i lydighet prøver å dele det med andre.

4.3 ULIKE NÅDEGAVER

Alle kristne er gitt et generelt ansvar for å bygge Guds menighet. Den enkelte er dessuten gitt en nådegaveutrustning med sikte på å bidra på sin særlige måte. Forholdet mellom alle kristnes ansvar og den enkeltes nådegave/tjeneste kan uttrykkes slik: Noen får et særlig ansvar og en særlig gave for det alle har ansvar for! Aller tydeligst ser vi det i Ef 4,11f: ”Han er det som gav noen til apostler, noen til profeter, noen til evangelister, noen til hyrder og lærere, for at de hellige kunne bli gjort i stand til tjenestegjerning, til oppbyggelse av Kristi legeme.”

Her ser vi to interessante ting for vårt emne:

- a) Innen kategorien forkynnere og ledere er det et spekter av nådegaver. Variasjon skal altså tilstrebes når en skal kalle folk inn i forkynneroppgaver.
- b) En hovedsak for forkynneren er å oppbygge de troende. Forkynnelsen skal sette dem i stand til å hjelpe hverandre på troens vei og vinne nye.

I en misjons- og vekkelsesbevegelse bør det være et samspill mellom evangelister som har særlig gave til å nå ikke-troende med forkynnelsen (jf forrige avsnitt), og andre nådegaver som særlig gir hjelp og inspirasjon til de troende. Men for alle gjelder det å bevare erobringstrangen. Menigheten skal ikke stagnere, men vinne nye! ”Brødre, mitt hjertes ønske og min bønn til Gud for dem er at de må bli frelst” (Rom 10,1).

Men kommer nådegaven sånn uten videre? Nei. Det er en vekselvirkning mellom innsikten en har i Guds ord, erfaringen en personlig har med Guds ord og nådegaven til å bære det fram så det blir til hjelp for andre.

- Gjennom studier og samtaler med andre vokser innsikten.
- Gjennom lov og evangelium virker Gud på våre egne hjerter og gir oss erfaringer både av nød og trøst!
- Gjennom sin Hellige Ånd utrunder Gud oss slik han vil (1 Kor 12, 11) så vi når fram til hjertene med budskapet.

En forkynner trenger ikke nødvendigvis vite hvilken betegnelse som passer best for den nådegaven han eller hun har. Nådegaven blir bekreftet ved at forkynneren gjennom sin virksomhet opplever at folk lytter, og at noen får åndelig hjelp. Ja, da er forkynneren en nådegave til forsamlingen. Forskjellig fra andre, men mangfoldet er et poeng når Gud kaller og utrufter. Enhetlig lære og mangfold i utrustning, det er Guds ideal (1 Kor 12; Ef 4,6ff).

4.4 PERSONLIGE KVALIFIKASJONER

En forkynner vil virke som et forbilde. Skriften forutsetter at den som skal inn i en slik forbildefunksjon må ha høy personlig integritet, det vil si være trygg på sitt eget ståsted og leve i samsvar med det en lærer. Vi tenker særlig på 1 Tim 3,1 – 7 og Tit 1,6 – 9. Disse tekstene er også kalt ”speil” for tilsynsmenn. Men tekstene er aktuelle i alle leder- og forkynneroppgaver i Guds menighet.

Ulike typer kvalifikasjoner nevnes i disse tekstene. Som en generell kvalifikasjon framtrer det sterke etiske kravet **ulastelig**. Det kan misforstås i retning av etisk fullkommenhet. Men det var neppe Paulus’ mening. Det dreier seg mer om det generelle omdømme som i vår kultur uttrykkes for eksempel ved ”det er ikke noe å utsette på ham”. Det gamle idealet at ”livet prøvar mi læra” (Matias Orheim), tegnes her for oss med skarpe streker.

Dette blir konkretisert i ulike typer kvalifikasjoner:

- moralske kvalifikasjoner (konkretisert ved uttrykket ”én kvinnes mann”)
- mentale kvalifikasjoner, (konkretisert ved uttrykkene edruelig, sindig, verdig, dyktig til å lære andre, mild, ikke voldsom)
- personlige kvalifikasjoner (konkretisert ved gjestfrihet, ikke drikkfeldig, ikke stridslysten, ikke pengekjær)
- familiære kvalifikasjoner (hvordan den som skal ha ansvar for Guds hus, tar ansvar for eget hus). Andre aspekter hører også med.

Felles for alle disse kvalifikasjonene er at de stiller oss overfor utfordringen til å leve på en verdig måte. Konkretiseringene er overraskende aktuelle. Flere av dem ligger på det etiske plan.

Men etikk er ikke primært en ytre ramme om livet. Personlig etikk springer fram fra hjertet. Hjertet er kontrollorganet for hele vårt liv. Svikt på det indre plan fører uvegerlig til svikt på det ytre plan. Ved å verne om hjertelivet (Ordsp 4,23), vernes vi i de fristelseter som forkynnere ofte utsettes for. Dette kan især gjelde stolthet, baktalelse, fortrolighet med det andre kjønn som får erotiske overtoner, grådighet eller uærlighet.

Apostelen mener ikke at vi skal lete etter mennesker som er absolutt uten svakheter på noe område. Da ville alle forkynner- og lederstillinger stå tomme. Det dreier seg her om idealer som skal tas hensyn til når åndelige ledere (inkludert forkynnere) skal kalles. Og vi som allerede har slike

oppgaver, har ansvar for å styrke vår egen karakter i lys av disse idealene. Personlighetsutvikling er ikke fullstendig utenfor vår egen kontroll. Vi har selv et ansvar for vår egen utvikling som menneske og som kristen. Denne utvikling skjer både

- i livets hverdager der vi oppøver viljen til å forsake noen kortsiktige goder til fordel for mer langsiktige og verdibestemte goder,
- i samvær med andre der vi stadig reflekterer over vår egen væremåte, og
- ved å øve seg i gudsfrykt (1 Tim 4,7) blant annet i et regelmessig andakts- og bønneliv.

4.5 ANSVARET FOR FORDYPNING

Å forkynne Guds ord er den viktigste oppgaven i Guds menighet. En forkynner vil derfor føle behov for stadig å fordype seg. Skolegang og formelle studier fungerer da som plattform for videre dybdeboring.

Forkynneren

- kommer til å møte mange slags spørsmål. Derfor bør en prioritere tid til å drive med tekststudier og lese bibelteologi, etikk og teologihistorie.
- skal formidle et budskap som har en bestemt læremessig innhold. Derfor bør en arbeide med hvordan tilrettelegge forkynnelsen rent tankemessig.
- kommer til å forkynne for mennesker i ulike aldre, med ulik kulturell bakgrunn og med ulike livsskjebner. Derfor bør en sette seg noe inn i folks livssituasjon og tankeverden.
- kommer til å møte mennesker i sjelesorg. Derfor må en orientere seg og best mulig lære å kjenne folks livskamp generelt og troende menneskers problemer spesielt. Dømmekraften oppøves for Guds ansikt og i samspillet mellom erfaringer, studier, bønn og refleksjon (Rom 12,2; Jak 1,5).
- kommer til å stilles overfor større eller mindre forsamlinger. Derfor bør en arbeide med framføring og med å mestre nervøsitet og så videre.

Alt dette vil ta farge av den enkeltes personlighetstype og kulturelle og åndelige bakgrunn. Det er godt at vi er forskjellige som mennesker og har forskjellig menneskelig utrustning og ulik erfaringsbakgrunn. Likevel bør alle forkynnere tenke over – og gjerne få respons fra andre - på hvordan ens menneskelige bakgrunn preger en når en møter mennesker og taler Guds ord til dem. Evaluering gjennom medarbeidersamtaler kan gi oppmuntring og anledning til å samtale om ting som en bør arbeide videre med. Tilhørerne – ikke minst de som har et særlig ansvar lokalt – bør også oppmuntres til å gi respons. En forkynner har sitt oppdrag fra Gud og skal selvsagt ikke styres av andres forventninger. Men samspillet med forsamlingens reaksjoner er likevel lærerikt, av og til også en nødvendig korrigerende faktor.

4.6 TROSKAMP OG TROSGLEDE

En forkynner blir kanskje mer enn andre utsatt for indre troskamper. Det kan være tvilsperioder. Det kan også ha å gjøre med at en er en synder (Rom 7,14 ff). I følge 2 Kor ser det ut til at den som Gud vil bruke til særlige lederoppgaver, vil kjenne spesielt på at en er et "leirkar" (2 Kor 4,7). Ja,

Gud kan føre en inn i situasjoner der en sterkt opplever sin egen svakhet og sin syndighet. Noen må slite med en ”torn i kjødet” (2 Kor 12,7). Gjennom denne blir ens egen skrøpeligheit og syndighet så tydelig. I denne prosessen er Guds hensikt å dempe hovmodighet (2 Kor 12,7 – 10). Det gjør han både ved spesielle ting en må gjennomleve og ved Ordets tukt og trøst.

Derfor trenger forkynneren å høre Guds ord forkynt av andre. Alvoret i Guds ord og trøsten i evangeliet må legges inn på ens eget hjerte. Uten at det skjer, vil en vanskelig kunne legge den inn i andres hjerter! Og ens personlige andaktsliv, som jo er viktig for alle kristne, er særlig viktig for den som selv skal stå i frontlinjen som forkynner.

Å forkynne Guds ord er både en kamp og en glede. Når en merker at en har fått et budskap å gå med og at budskapet blir tatt imot, da merkes også den dype gleden. Paulus satte ord på dette. Han karakteriserte sitt apostelliv slik: ”Som sørgende, men alltid glade. Som fattige som likevel gjør mange rike. Som de som ingenting har, men likevel eier alt” (2 Kor 6,10). ”For vel ble han (Kristus) korsfestet i svakhet, men han lever i Guds kraft. Og vel er vi svake i ham, men vi skal leve med ham ved Guds kraft hos dere” (2 Kor 13,4).

Å være forkynner er å ha det viktigste oppdrag i verden. Det har løfter for den tid som nå er – og for evigheten. Frelste mennesker i Guds evige rike – det er et mål verd å kjempe for og leve for.

FORKYNNERTJENESTEN I EN ENDRET KULTUR- OG LIVSSYNSSITUASJON

5.1 SAMTIDEN

Ser vi på dagens samfunn, legger vi fort merke til at det er mye som har endret seg de siste årene. Og det virker som om dette bare akselererer.

Vi har opplevd generell materiell vekst. Politikerne har vært opptatt av å bygge velferdsstaten, og det har i stor grad blitt knyttet til karriere og materiell rikdom. Dette har vi langt på vei lykkes med. Samtidig gjør dette noe med oss.

5.2 ENDRET VERDIGRUNNLAG

Med økt materiell rikdom, blir vi mer uavhengige av andre. Den som lykkes her klarer seg selv, og blir mer opptatt av karriere og selvrealisering. Individualismen kommer i sentrum og egoismen har grobunn. Andre verdier som styrker fellesskapet kommer derimot gjerne i bakgrunnen.

Vi ser at mange ulike organisasjoner sliter med rekruttering og engasjement. Folk vil ikke binde seg til noe fast. Man vil være fri.

Familierelasjonene lider under dette jaget som preger samfunnet. Offentlige og private institusjoner har overtatt mye av det som tidligere ble ivaretatt av familie og nærmiljø. Karriere blir mange ganger viktigere enn menneskene vi har omkring oss. Og med økt levestandard har man råd til å kjøpe seg fri fra en del oppgaver. Det blir lett avstand, og brutte relasjoner preger samfunnet vårt mer enn noen gang. Vi har fått det svært godt på mange områder, men like fullt virker det som om stadig flere blir ensomme og opplever livet vanskelig og tomt. Samfunnet er på mange måter blitt kaldere fordi avstanden mellom menneskene er blitt større.

5.3 TEKNISK UTVIKLING – MEdIESAMFUNNET

Vi har opplevd en rivende utvikling på nær sagt alle områder. Det meste går raskere enn før. Samfunnet "flimrer" av gårde – det er lite ro. Og i stadig større grad er de ulike media med på å styre utviklingen. Forskjellige media blir vevd sammen (aviser, tv og radio møtes på Internett). Verden blir mindre – man kan følge med på det meste som skjer samtidig som det skjer. Spesielt har bildemediene fått stor makt når det gjelder verdi- og normformidling. Reklamen setter egoet i sentrum. Vi får stadig mer pågående journalistikk. Nye grenser blir brutt, og normer blir revet ned. Det som man før anså som umoralsk, blir i dag underholdning. Vi ser at moral i større grad blir tolket ut fra en subjektiv synsvinkel. Dette har igjen ført til normoppløsning.

5.4 FLERKULTURELT SAMFUNN - SOSIALT OG RELIGIØST

Samfunnet har i større grad blitt flerkulturelt. Gjennom mediene får vi nye kulturer helt inn i stua. I tillegg reiser og flytter folk mer – både nasjonalt og internasjonalt.

På det religiøse plan har det vært store endringer de senere årene. Den materielle velstanden har også gjort noe med gudsforholdet til folk – som en sa: "Jeg tror han er der, men jeg er ikke av-

hengig av ham.” Vi klarer oss stort sett selv. Bibelkunnskapen er ikke den samme som tidligere. Samtidig får vi religiøse impulser fra andre religioner og kulturer innover landet. Materialismen har også skapt en religiøs lengsel hos mange. Denne søker man nødvendigvis ikke svar på i Bibelen.

5.5 BEDEHUSET FØR OG NÅ

Bedehuset vokste fram som et resultat av gjennomgripende vekkelser i bygd og by. Det er vekkelestradisjonen som også senere har preget arbeidet i bedehuset. Vekkelse, omvendelse og frigjøring er sentrale begrep. Målet er at den enkelte får et møte med Gud og et ordnet gudsforhold, og at man finner sin plass i tjenesten for Gud med grunnlag i det allmenne prestedømme og nådegaveutrustningen. Her har misjonsforeningene hatt en sentral plass som mindre celler i tilknytning til bedehuset.

Bedehuset vokste fram i en tid da samfunnet var mer ensartet enn det er i dag. Både hjem, skole og samfunn var i stor grad preget av kunnskap om og respekt for det kristne budskap og den kristne tro. Samfunnet var mer stabilt, og de fleste levde i trygge relasjoner med et sosialt nettverk rundt seg. Her kom bedehuset med en åndelig dimensjon inn i hverdagen. Fokuset og styrken ble nettopp det åndelige aspektet av menneskelivet. Her fungerte bedehuset stort sett godt.

Mens samfunnet har vært, og er, i stor forandring, har ikke arbeidet på bedehuset endret seg i stor grad. Vi må innse at vi i dag har både problemer med å nå ut til folk og med å nå inn til menneskene med budskapet. Hvorfor er det blitt slik?

Den åndelige lengselen søker man på det etter hvert store livssynsmarkedet – ”finn det som er sant for deg!”. Å komme med den ene Sannheten hører liksom ikke til i vår tid.

Dette kan nok forklares både sosialt og åndelig. Bosettingsmønsteret har endret seg, og folk flytter oftere enn før. Dermed blir det vanskeligere å få kontakt og å holde på kontakten. Tempoet i samfunnet sluker mange, og man har nok med å klare hverdagen. Når dagens plikter er over, senger man ned i tv-stolen. Og der blir man sittende.

Også innenfor bedehuset blir vi preget av tiden vi lever i. Å være en kristen er også å gå mot slike strømninger. I den grad man følger med strømmen, blir gjennomslagskraften svekket. Dette gjelder både åndelig integritet og prioriteringer når det gjelder tids- og pengebruk i hverdagen.

Vi møter mennesker som ikke finner seg til rette på bedehuset. Slik har det alltid vært, og slik vil det vel alltid bli. Like fullt må vi undersøke grunnen til at man i større grad ikke når disse.

5.6 UTFORDRINGENE FREMOVER

5.6.1 – på et endret verdigrunnlag

Bedehusvirksomheten har ikke forandret seg mye. Men noen vil mene at slik skal det være fordi evangeliet er uforanderlig. Vekkelsestradisjonen der den enkelte får hjelp til et avklart gudsforkhold, og der den åndelige siden av menneskelivet er i fokus, har vært og er styrken i denne virksomheten. Samtidig må vi spørre om vi har med oss evangeliets dynamikk i arbeidet når vi ikke når fram som før. Evangeliet har jo kraften i seg selv til å nå mennesker av alle kulturer og samfunn.

De sosiale behovene blir ikke som før hovedsakelig dekket i nærmiljøet. Mange er ensomme og rotløse. Når man søker inn i en kristen sammenheng, er det kanskje for mange ikke i første rekke Gud, men et fellesskap en søker. Det man sliter med, er kanskje ikke først og fremst sin synd og det å finne en nådig Gud, men et dårlig selvilde, vanskelige familieforhold, travel hverdag, sykdom og så videre.

Like fullt trenger de Jesus. Like fullt trenger de å komme til den erkjennelsen som gjør at de søker Frelseren. Skal man nå disse med det de trenger mest, må de først møtes der de er. Her har bedehuset en diakonal utfordring – å ta hele mennesket på alvor. Dette kommer også klart fram i Bibelen: ”En ren og usmittet gudsdyrkelse for Gud og Faderen er dette: å se til farløse og enker i deres nød, og å holde seg uplettet av verden” (Jak 1,27). ”Og kongen skal svare og si til dem: Sannelig sier jeg dere: Alt dere gjorde mot en av disse mine minste brødre, det gjorde dere mot meg” (Matt 25,40).

En person ble borte fra møtene. Da vedkommende ble kontaktet, sa han: ”Det er ingen som ser meg og snakker med meg, så jeg orker ikke gå lenger.” Her var det svikt i forsamlingen når det gjaldt de menneskelige behov. Det førte til at de åndelige behov også ble lidende.

”Det som blir forkynt, det skjer,” heter det. Det diakonale ansvaret må derfor sterkere inn i forkynnelsen, slik at det blir levendegjort i forsamlingen og nærmiljøet.

Materialismen har ført til sterkere individualisme i samfunnet vårt. Dette har gjort mange ensomme. Det kristne budskapet kaller mennesker til fellesskap – både med Gud og medmennesker.

5.6.2 – i et høgteknologisamfunn

Den høye materielle levestandarden har gjort oss til storforbrukere. Forkynnelsen må i sterkere grad sette søkelys på forbrukerkulturen og demme opp mot den egoistiske og ugudelige holdning som preger denne. Forvalteransvaret må bevisstgjøres hos den enkelte.

Et samfunn med stadig høyere tempo og krav skaper flere tapere. Livet blir nådeløst og uten mening. Ensomhet og rus blir hverdagen for mange.

Normoppløsningen og fruktene av den utfordrer oss. Presset på det etiske området kommer både innenfra og utenfra kristne sammenhenger. Derfor blir det en utfordring i seg selv å være ”sannheten tro i kjærlighet” (Ef 4,15) i denne tiden. Vi møter konsekvensene av normoppløsningen langt inn i de kristnes rekker. Vi vil møte vinklinger og problemstillinger som utfordrer oss på stadig nye områder. Her har forkynnelsen et stort ansvar til å være med og gi mennesker hjelp til å tenke og handle rett og klokt i en etisk vanskelig tid.

5.6.3 – i et flerkulturelt samfunn

I et samfunn i endring og der det flerkulturelle kommer sterkere fram, er det lettere å bli misforstått enn i et samfunn der de fleste har den samme kunnskapsbakgrunn. Mange har svært liten bibelkunnskap. Ja, bibelske begrep kan endatil ha et annet innhold hos den som hører enn hos den som formidler. Forkynneren må hele tiden spørre seg: Forstår de det jeg sier? Vi må passe oss for å ta ting for gitt ved å si: ”som dere alle vet...”, ”som dere alle har lest..” og så videre. Vi lever i en åndelig åpen tid. Selv om denne åpenheten går i alle retninger, må vi våge å møte den som en mulighet. Forkynnelsen må være klar og begrepsforklarende!

Vi kan for eksempel møte personer som blander sammen syndsbegrepet med et dårlig selvbilde. Det å høre at en er en synder, blir for dem noe som først og fremst tynger ned, uten at det fører til en erkjennelse av å stå skyldig overfor Gud.

En tid med mye psykisk lidelse og sykdom vil være en utfordring for forkynnelsen. Personlige erfaringer fra livet gjør det vanskelig å tilegne seg evangeliet og å hvile i det. Forkynnerne må være på vakt slik at de ikke blander sammen åndelig nød og sykdom. Man bør ha en kristen fagperson innen psykologi/psykiatri å rådføre seg med når det er behov for det.

Måten bedehuset er innredet på, viser at forkynnelsen har en sentral plass. Talerstolen står foran og er vendt mot stolene i salen. Forkynnelsen er stort sett enveiskommunikasjon. Slik må det også være i all hovedsak. Likevel vil det i en tid med mindre kristen kunnskap være mer behov for toveiskommunikasjon med tid til spørsmål og oppklaring av misforståelser. Samtale bør kunne ha en naturlig plass i møtesammenheng.

5.7 ORGANISERING

På det organisatoriske plan har vi også utfordringer. Kontinuitet i arbeidet er en forutsetning for at mennesker skal finne sin plass og kjenne seg hjemme på bedehuset.

Tidligere lå kontinuiteten i større grad i selve samfunnet. Den omreisende forkynneren kom og bodde i mer stabile og nære lokalsamfunn enn i dag. Det gjorde også kontakten med folk lettere enn nå. Utfordringen nå blir å skape en arbeidsform på bedehuset som er preget av kontinuitet både menneskelig og åndelig. Å bygge forsamlinger er en måte å møte denne utfordringen på.

Historisk ser vi at den kristne kunnskapen hos folk la et grunnlag for de gjennomgripende vekkelser som har gått over landet vårt. Når denne kunnskapen ikke lenger blir gitt gjennom skole og samfunn i samme grad, må bedehuset selv gripe fatt i dette. Behovet for kontinuitet i forkynnelsen og oppfølging gjør at man trenger forkynnere med hyrde/lærenådegave som har et mer lokalt virkeområde. Slik kan man legge grunnen for den utadrettede virksomheten som først og fremst ligger i den enkelte kristnes hverdagsliv. I dette bildet har vi ”fortsatt behov for omreisende forkynnere med evangelist- og vekkelsernådegave som har hele landet eller en hel krets som arbeidsområde. Samtidig ønsker vi å gi flere forkynnere et særlig ansvar for mindre og klart definerede områder. Særlig aktuelt er det i områder med lite arbeid og der virksomheten derfor må bygges opp fra grunnen av. Slikt nybrottsarbeid krever tid. Her vil ikke minst misjonærer med erfaring og legning til å arbeide på denne måten, være sentrale og viktige medarbeidere”. (Fra ”Visjon og virkelighet i misjonsarbeidet”, se pkt 2.2)

Veien videre blir spennende. Vi er en misjonsorganisasjon med erfaring fra mange forskjellige kulturer, og har mennesker med ressurser til å møte denne utfordringen. I tiden fremover står vi overfor praktiske, åndelige og følelsesmessige utfordringer, ikke minst når det gjelder måten å organisere forkynnervirksomheten på. Vi må hjelpe hverandre til å finne gode ordninger og å være på offensiven, ikke grave oss ned i skyttergraver. Vi er kalt til å vinne mennesker – Verden for Kristus! Det er et privilegium å være med!

FORKYNNERTJENESTEN – UTFORDRINGEN FRA BARN OG DE UNGE

En tredel av arbeidet som NLM driver i dag, er blant barn og unge. Vi ser dette som et svært viktig arbeidsfelt. Nest etter oppdragelsen i kristne hjem nevnes kristent barne- og ungdomsarbeid som den viktigste årsaken til at mennesker i Norge har en kristen tro i voksen alder. Ut over den bevarende virkningen dette arbeidet har på barn fra kristne hjem, kan det også vises til en forbausende stor rekrutterende effekt på barn og unge fra ikke-kristne hjem. Vi når dem med ordet om Jesus gjennom barnehagene og skolene våre, gjennom ulike typer barne- og ungdomslag, gjennom kor, allidrett, leirvirksomhet og soldathjem. Vi må også nevne bladene Blink og Ungdom og Tiden, samt litteratur, sang- og musikkproduksjon i denne sammenheng.

Dette er erfaringsmessig satsningsområder som bærer rik frukt. Skulle vi ikke da utnytte denne muligheten til fulle?

6.1 EGENSKAPER HOS BARN OG UNGE

Utfordringen fra denne gruppen ligger i de spesielle egenskapene de har som barn og unge. Jesus selv setter barnet i en særstilling ved å berømme det for dets åpenbare tillit til Guds rike:

”La de små barn komme til meg og hindre dem ikke, for Guds rike hører slike til! Sannelig sier jeg dere: Den som ikke tar imot Guds rike som et lite barn, skal slett ikke komme inn i det” (Luk 18,16-17).

Fra Ef 6,4 henter vi en interessant formaning til omgang med ungdom: ”Og dere fedre! Vekk ikke sinne hos barna deres, men oppdra dem med Herrens tuktt og formaning.”

Det kan være nyttig å se på noen generelle trekk ved disse aldersgruppene som har betydning for forkynnelsen.

Barn

- svært mottagelige for all slags påvirkning
- godtar voksenpersoners og medienes verdier uten særlige motforestillinger
- sårbare, trenger godhet og varme fra voksne
- trenger grenser for å føle seg trygge

Ungdom

- på leting etter egen identitet
- stiller spørsmål ved kjente verdier, krevder begrunnede svar
- har behov for å prøve ut egne grenser
- påvirkes lettere av media og jevnaldrende enn av foreldre og foresatte
- fremdeles sårbare under ulike masker

6.2 OPPVEKSTVILKÅR FOR BARN OG UNGE

Dessverre har mange barn og unge vanskelige oppvekstvilkår i Norge i dag. Vi er nødt til å ta i betraktning at mange påvirkes direkte eller indirekte av flere av de følgende faktorene:

- oppløste hjem (14.500 barn opplevde skilsmisse i 1999 – barn fra oppløste samboerskap ikke medregnet)
- samboerskap mer akseptert som samlivsform (47% av barn i Norge ble i 1999 født utenfor ekteskap)
- mindre kontakt generasjonene imellom
- stressende tempo og høye krav i skole- og fritidsaktiviteter
- intens mediepåvirkning rettet mot alle alderstrinn
- vagere seksuelle grenser i voksnes liv med fare for overgrep
- enormt gruppepress når det gjelder livssyn, moter og sex
- relativisering av kristendomsopplæringen i skolen

Med bakgrunn i de skisserte trekkene og oppvekstvilkårene for denne gruppen, må forkynneren i større grad enn før møte utfordringen fra barn og unge med skjerpet forståelse for deres situasjon.

6.3 FORKYNNERENS UTFORDRING I MØTE MED BARN OG UNGE

La oss formidle Jesus som ekte og sann, en person som får konsekvenser for hverdagen og fremtiden deres. Dette tror vi best kan gjøres ved at barna opplever forkynneren som troverdig, trygg og trofast. Så mye annet i denne verden er preget av det motsatte. La oss bruke den fargerike bibelfortellingen kombinert med erfaring fra eget og andres liv til å formidle vitnesbyrdet om Jesus, vår Frelser. Ved Den Hellige Ånds hjelp vil Jesus da bli livsnær og troverdig.

La oss gi dem systematisk bibelopplæring. Mange av barna, selv fra kristne hjem, vokser opp uten elementær kristen kunnskap. Vi må ha en klar plan for forkynnelsen slik at vi kan være med å gi dem sunn barnelærdom som kan vare livet ut.

La oss gi dem Bibelens absolutter og stå for dem selv. Når de unge kommer med motforestillinger, må vi ta argumentene på alvor og være godt forberedt til klargjørende samtaler.

La oss være tilgjengelige for dem – også etter at andakten er over. Behovet for voksenkontakt er økende i vårt samfunn. Både barn og unge trenger voksne som viser ekte interesse for dem og deres livssituasjon. Det er uhyre viktig for tros- og personlighetsutviklingen at de har gode og stabile rollemodeller i denne perioden.

La oss våge å vite mer om det som er med og prege dem. Vi må ikke være naive i forhold til hva som møter barn og unge i deres hverdag. Lytt til foreldre og andre foresatte som har naturlig anledning til å følge med på det de ser på tv og den litteratur de presenteres for i skolen og ellers.

Dette må vi ha kjennskap til, ellers blir det vanskelig å drive med relevant veiledning.

La oss ta med barn og unge i valg av nye samværsformer. De har ofte god sans for hva som fungerer. La oss være åpne for nye uttrykksformer som engasjerer og begeistrer barn og unge samtidig som det bevarer budskapet vi ønsker å formidle. Her trengs hyrdesinn, mye hjertevarme og raushet for å veilede til det som er tjenlig.

La oss understreke bønnens betydning. Det er viktig å be for de barn og unge som vi er sammen med regelmessig. Da kan Den Hellige Ånd få anledning til å arbeide i deres liv.

FORKYNNERTJENESTEN – UTFORDRINGEN TIL Å STYRKE DET FORENINGS- OG FOR- SAMLINGSBYGGENDE ARBEID

”Han drog fra sted til sted”. Setningen er hentet fra Apg 18,23. Det handler om Paulus som omreisende forkynner. Vi leser at han kom tilbake til steder hvor han hadde vært før ”og styrket alle disiplene”. Av og til ble han også værende lenge på et sted, for eksempel i Efesus. Han var opp-tatt av å bygge menigheter ved å undervise og å i bruk forskjellige nådegaver. Dette kaster lys over forkynnertjenesten idag. Den skal gi styrke til den enkeltes trosliv og til forsamlingslivet rundt omkring. Den skal også ha omsorg for nådegavelivet i forsamlingen. Dette er en stor og høyst nødvendig oppgave. Vi skal i det følgende peke på noen momenter som hører med for at forkynneren kan ta vare på denne del av tjenesten.

7.1 ”FØ MINE FÅR!”

Overskriften er Jesu ord til Peter (Joh 21,15-17). Jesus ville bruke Peter til å gi mat til hans får, og han nevner lammene spesielt. Når en forkynner kommer til et sted, må han være bevisst på at han skal komme med mat til Jesu får, små og store.

En forkynner kommer med sjeleføde når han kommer med Guds ord. For Skriften gjør det klart at ”mennesket lever av hvert ord som går ut av Herrens munn” (5 Mos 8,3). Denne maten smaker best når den serveres varm, det vil si når den serveres med sjeleomsorg. Forkynnelsen må ikke bare ta sikte på å engasjere tankelivet eller følelseslivet, men samvittigheten og troslivet. Det sjelesørgeriske sikte må alltid være med i forkynnelsen. Den må gi hjelp og styrke til det personlige troslivet hos tilhørerne. Mange sliter i hverdagen med ulike spørsmål som gjelder frelsesvisshet, prøvelser eller tjenesten i Guds rike. Disse kan få hjelp ved å høre Ordet utlagt med sjeleomsorg.

Skal tilhørerne få mat, er det viktig at Ordet har gått vegen om forkynnerens eget tros- og erfaringsliv. Det merkes når det formanende ordet i Skriften også har rammet forkynneren selv, og når den som forkynner selv har bruk for evangeliets trøstende ord. Da sier de som hører: det kom fra hjertet og gikk til hjertet.

7.2 BREDDEN I FORKYNNELSEN

Skal forsamlingslivet bli styrket, må det allsidig kosthold til. Ensidig forkynnelse fører til mangler i forsamlingen. Veksten uteblir. I vårt foreningsliv, hvor det kan være mange enkeltmøter og stadig nye predikanter, kan dette være en fare.

Her hviler det et ansvar på de lokale lederne. De bør følge med på hva som forkynnes og merke seg om det er viktige sider ved Guds ord som uteblir. Av og til kan det være nødvendig å sette opp emner eller å gå gjennom et skrift i Bibelen for å få fram mer av bredden i Guds ord. Men Skriften oppmuntrer også forkynneren til å være frimodig slik at han taler Ordet både til tukt og trøst (2 Tim 4,2). Forkynnelsen må bli ransaket i lys av Bibelens eget budskap slik at den ikke blir enspo-ret. En forkynner må alltid være i bønn om at Ånden må åpenbare mer av Skriftens dybde og bredde. Nå er det riktig å føye til at også en forkynner forstår stykkevis og taler profetisk stykkevis (1 Kor 13,9). Forkynnerne har ulike nådegaver og utrustning, og han eller hun skal ikke strek-

ke seg lenger enn det vedkommende selv har mottatt fra Herren. Men lengselen etter å se mer av rikdommene i Guds ord, må ikke dø ut!

I misjonsbefalingen sier Jesus at vi skal ”lære dem” (Matt 28,20). Undervisning i Guds ord vil alltid være nødvendig for alle aldersgrupper. ”Mitt folk går til grunne fordi det ikke har kunnskap” (Hos 4,6). Dette sier oss hvilke konsekvenser det vil ha når opplæringen svikter.

7.3 HJELPE FRAM NÅDEGAVER OG TJENERSINN

Når de kom sammen i menigheten i aposteltida, er det tydelig at det var rom for flere til å delta (1 Kor 14,26). Nådegavene skulle på den måten være i funksjon. I forsamlingslivet skulle ikke oppbyggelsen være knyttet til bare en eller to personer.

Møtene kan lett bli preget av rutine. De samme personene blir bedt om å delta med åpningsord. Sjelden blir det gitt anledning til vitnesbyrd, og bønnemøtene dør ut. Her har både møtelederen og forkynneren et ansvar. Vi må passe oss for tilstivnede møteformer. Vi må legge vinn på å ha en nådegavebasert møteform, hvor den enkelte nådegave får anledning til å spire fram. Nå er det ikke alle som makter å si så mye i en forsamling. De har heller fått en gave til å tjene på det praktiske plan. La oss ikke glemme tjenesten de har. De trenger oppmuntring og et takkens ord.

En god praktisk regel må være at møteleder og forkynner snakker sammen før møtet om hvordan en best kan legge det opp. Av og til kan predikanten oppmuntre møtelederen til å gi ordet fritt til vitnesbyrd og bønn, eller på annen måte få flere til å delta. ”La alt skje til oppbyggelse” lyder apostelordet (1 Kor 14,26). Det som skal ha plass i et møte, må vurderes ut fra om det kan virke til oppbyggelse for forsamlingen.

I forsamlingslivet er det viktig at vi gjennom forkynnelse og møteform tar hensyn til ulike aldersgrupper slik at for eksempel unge familier blir inkludert. Det betyr svært mye at barna tidlig merker at de kjenner seg hjemme i forsamlingen.

7.4 FORSAMLINGSBYGGENDE ARBEID UTENFOR BEDEHUSETS VEGGER

I en forsamling er det ofte noen som blir tatt avsides. Sykdom, alderdom eller ulike livskriser kommer på, og de makter ikke lenger finne vegen til møtene i forsamlingen. Disse savner det kristne vennesamfunnet. De savner forkynnelsen, og de savner omsorgen. Vi trenger å minne hverandre om at også disse er en del av forsamlingen, og de må være gjenstand for forsamlingens forbønn. Når de ikke lenger kan gå til møtene, bør noen i forsamlingen gå til dem. Det vil også gjøre godt om forkynneren satte av tid for å se innom en som sitter alene og er ensom. Mange av dem hungre etter Guds ord. Dette er en del av vårt diakonale ansvar.

Det hender også at folk uteblir fra forsamlingen av andre årsaker enn sykdom og alderdom. Det er alltid trist å høre at folk glir bort fra en forsamling, og særlig dersom ikke noen i forsamlingen

spør etter dem. Hyrdesinnet preges blant annet av at det har tid og omsorg for den ene. Når en i flokken blir borte fra forsamlingen, er hyrdesinnet på leting etter den ene. Dette sinnelaget må framelskes og forkynnes. Jesus brukte ofte tid på en person. Hvordan er det med vår bruk av tid?

I de fleste møtene våre kommer det få ikke-kristne. Men de som går i forsamlingen, møter mange ufrelste i løpet av hverdagen. Forsamlingslivet må være et varmt sentrum hvor den enkelte troende blir inspirert til å være et vitne i hverdagen. Det sterkeste vitnesbyrdet er alltid det livet som en troende lever, men det kan også legge seg til rette så vi kan vitne med våre ord. Her trenger vi å inspirere og hjelpe hverandre. En åndsbåret Kristusforkynnelse som fornyer gudslivet hos tilhørerne, skaper nød for de ufrelste og trang til å vitne for dem.

7.5 FORSAMLINGEN – ET HJEM OG EN BEVEGELSE

Gjennom forkynnelsen og det kristne vennesamfunnet får forsamlingen styrke, varme og veiledning. Når forsamlingen er et varmt hjem, virker den som en magnet. De som er utenfor, vil merke det.

Men forkynnelsen skal også sette en forsamling i bevegelse. Gud ”la ned i oss ordet om forlikelsen. Så er vi da sendebud i Kristi sted” (2 Kor 5,19-20). Skal verden omkring oss få del i ordet om forlikelsen, er det vi som må gå med det. For det er i oss Gud har plassert evangeliet her på jord.

Evangeliet må forkynnes slik at forsamlingen blir opptatt av å gi det til barna og de unge i nærmiljøet, bygge åpne og gjestfrie kristne hjem, og finne møteformer og møtepunkter hvor vi får dele evangeliet med ikke-kristne. ”Mor-barn-gruppe samler mange møtefremmede på vårt bedehus hver onsdag formiddag,” sa en forsamlingsleder et sted. Det var et par mødre på bedehuset som hadde satt igang. Det er flere muligheter. Jesus må få vise oss de hvite markene! Da vil vi se at vi har et kall til å gå med evangeliet - like til jordens ende!

En forsamling skal ikke bare være i bevegelse utover. Den må også bli satt i bevegelse inn i lønnekammeret! ”Herre, lær oss å be,” sa en av disiplene til Jesus en gang (Luk 11,1). Vi har mange bønneemner som vi trenger å gå til Gud med. I denne sammenhengen vil vi nevne forsamlingens ansvar for å be for forkynnerne. Vi kan ha mange meninger og synspunkter om forkynnerne og forkynnelsen. Det viktigste du kan gjøre er å be for dem. Skriv gjerne opp noen navn på forkynnerne som du vet om, og ta dem med deg inn i lønnekammerlivet. ”Be også for oss, at Gud må åpne en dør for Ordet, så vi kan forkynne Kristi hemmelighet” (Kol 4,3).

FORKYNNERTJENESTEN – REKRUTTERINGS- BEHOV OG OPPFØLGING

Lekmannsbevegelsen ble født ut av et forkynnerkall Gud gav bondesønnen Hans Nilsen Hauge. Lekmannsarbeidet har til i dag vært båret oppe ved at Gud har gitt nådegaver inn i den troende forsamling til å forkynne Guds ord slik at det har nådd inn til samvittighetene hos enkeltmennesker. Der Ordet fikk virke til gjenfødelse, virket det samtidig til et liv i tjeneste for ”han som vil at alle mennesker skal bli frelst og komme til sannhets erkjennelse” (1 Tim 2,4).

Lekmannsarbeidet har vært til stor velsignelse for vårt folk og ført mange unge inn i et livskall ute blant fremmede folkeslag. Men hvis dette arbeidet skal ha en fremtid, er vi avhengig av at Gud fortsatt gir oss forkynnernådegaver.

8.1 TILBAKEBLIKK

Ser vi tilbake på de siste tiår, har vi i Misjonssambandet mistet over 40 forkynnerårsverk. Heldigvis snudde den nedadgående kurven i 2000, men vi må allikevel spørre oss selv om årsaken. I tillegg til stramme budsjetter, kan det ha noe med vår forvaltning av nådegavene å gjøre?

Under et foredrag på årsmøte for Den Vestlandske Broderring i 1928 hadde Ludvig Hope et punkt med overskrift: ”Lat ikkje lækpredikantene ha forkynnerarbeidet til einaste leveveg.”

Hope gjorde noen svært få unntak, men sa følgende: ”For den store mengda av lækpreikarane kan det aldri gå i lengda at dei reiser og talar heile året. Det vil øydeleggja både mannen og arbeidet. Den som reiser og talar heile året, vil som regel ta skade og verta åndeleg avmagra. Dei vil koma til å likna ein grammofon med ein del kjente plater, som folket etter kvart vert trøyt av å høyra på.” Så langt Hope.

Nå har vi flere som har stått i årelang tjeneste og som Gud har fått bevare og bruke til stor velsignelse. Men kan noe av årsaken til forkynnermangel i organisasjonene bunne i at vi har vært for lite flinke til å oppmuntre og legge til rette for en større kombinasjon og fleksibilitet for dem som bar på et forkynnerkall?

8.2 REKRUTTERINGSBEHOV

Gud har aldri vært avhengig av de mange for å utrette store ting for sitt rike på jord. Også i dag er spørsmålet mer om åndskraft og nådegave enn om antall forkynnerårsverk for å snu strømmen i folket vårt.

Likevel skulle vi være mer dristige til å formidle spørsmålet fra Han som sitter på tronen: ”Hvem skal jeg sende, og hvem vil gå for oss?” (Jes 6,8).

Vi trenger ungdom som er villige til å leve både i den kampen, men òg i den rikdommen, det er å få være forkynner. Vi trenger et misjonsfolk som ber fram forkynnernådegaver og som er villige til å gi av sine midler slik at nådegavene kan komme i funksjon. Ja, vi trenger oppfinnsomhet og dris-

tighet slik at dette kan skje selv om ikke alle står på misjonens lønningslister.

Ved inngangen til et nytt årtusen møter vi endringer i folkeliv og et samfunn som preges av nye, og for de fleste av oss, ukjente kulturer. Skal vi nå inn til vårt eget folk og til våre mange nye landsmenn med evangeliet, vil vi peke på noen områder som utfordrer til nytenkning:

- Områdebasert arbeid - her trengs det medarbeidere med ulik erfaringsbakgrunn.
- Barna og de unge
- Det globaliserte samfunn, og forsamlinger med større innslag av tilhørere med flerkulturell bakgrunn.
- Den diakonale utfordring
- Familiearbeid
- Storbyarbeid

8.3 OPPFØLGING

Forkynneren står i en utsatt posisjon. Anklagen fra ens eget hjerte kan ofte friste til mismot. Krav fra forsamlingen likeså. I andre grøfta ligger hovmodet på lur. Både Skriften og historien viser oss mange farer for forkynneren. Nettopp fordi forkynnelsen er så strategisk, setter djevelen mye inn på å hindre forkynneren i å fullføre tjenesten.

Vi må gjerne gjennomdrøfte behov og opplegg for kurs og konferanser. Her vil vi særlig peke på den ressurs som bibelskolene representerer. Vi er opptatt av å videreutvikle opplegg som allerede er i gang. Men kanskje skulle vi igjen oppmuntre forkynnere med noe "fartstid" å være mer frimodig til å utfordre ungdom til å bli med en måned eller et halvår. Slik kan vedkommende både få prøve nådegaven og få en oppfølging som mange kurs ikke kan erstatte.

Framfor alt trenger vi å legge inn over forsamlingene våre det ansvar de har for forkynnerne. Forkynneren er avhengig av nådegavene i forsamlingen både til oppmuntring, formaning og trøst. Responsen fra forsamlingen bør være mer direkte overfor forkynneren, men samtidig er det viktig at det skjer på en trygg og omsorgsfull måte. Forsamlingene våre må fornyes i bønneansvaret, både i omsorg for de forkynnere vi har og for å be fram nye nådegaver.

Så trenger vi igjen å se storheten i å få stå i Kristi sted og kalle mennesker til samfunn med den levende, hellige Gud ved troen på Guds enbårne Sønn, Jesus Kristus, vår Frelser og Herre. Kan det tenkes en større og rikere tjeneste på jord? Dette gjelder alle troende (1 Pet 2,9), også forkynnere.

FORKYNNERTJENESTEN OG EVANGELIET TIL JORDENS ENDER – INNTIL JESUS KOMMER

9.1 ”SE, JEG GJØR ALLE TING NYE”

Forkynnelsen av et nytt og fullkomment gudsrike står sentralt i Det nye testamente. I Bibelens siste bok lyder budskapet sterkt om en ny himmel og en ny jord der Gud er nær og ”skal tørke bort hver tåre fra deres øyne. Og døden skal ikke være mer, og ikke sorg, og ikke skrik, og ikke pine skal være mer. For de første ting er veket bort. Og han som satt på tronen sa: Se, jeg gjør alle ting nye!” (Åp 21,3–5).

Den nytestamentlige menighet er en foregripelse av dette. I ord og sakrament har den allerede den levende Kristus i blant seg. Menigheten er satt i himmelen hos Gud (Ef 2,6). Egentlig hører den ikke hjemme i denne verden, men i den kommende. Vi er ”fremmede og utlendinger,” sier Peter (1 Pet 2,11), og gir dermed et treffende uttrykk for den kristne menighets selvforståelse. Vi lever i spenningsfeltet mellom denne verden og den kommende. Vi er i verden, men ikke av verden!

9.2 KRISTI MENIGHET – EN SENDEMENIGHET TIL JORDENS ENDER

Da Kristi forsoningsverk ble fullført på Golgata kors, var allikevel ikke Guds frelsesverk ført til ende. For hvilken nytte hadde vi hatt av at Jesus døde på korset, om ingen hadde fortalt oss det? Derfor ble Den Hellige Ånd sendt, og vi lever nå mellom Jesu første og annet komme – misjonens tidsalder. Da Jesus på pinsedagen sendte sin hellige Ånd over apostlene, var det for at de skulle være hans vitner ”både i Jerusalem og hele Judea og Samaria og like til jordens ende” (Apg 1,8).

Dermed fikk apostlene marsjordre – og den nyfødte kristne menighet med dem! En sendemenighet med et oppdrag som ennå ikke er fullført: å forkynne evangeliet – til jordens ender.

9.3 MISJON – ET FORKYNNEROPPDRAG TIL DENNE TIDSALDERS ENDE

Sendemenighetens evangelieforkynnelse og Den Hellige Ånds gjerning er avgjørende for tidspunktet når Jesus kommer igjen. Beskrivelsen av de siste tider i Matt 24 er dystre. Store lidelser skal komme over hele verden, ikke minst over Kristi menighet som skal utsettes for store forfølgelser. Det verste er likevel forfall og forherdelse i menigheten selv. Men midt i alt dette lyder et seiersrop: ”Og dette evangeliet om riket skal bli forkynt over hele jorden til et vitnesbyrd for alle folkeslag, og så skal enden komme” (Matt. 24,14).

Midt i tragedien er Guds rike på offensiven ved at Kristi menighet forkynner evangeliet og fullendelsen nærmer seg. Forkynnertjenesten er i dette perspektivet helt avgjørende. Og selv om det skulle vise seg at det ennå drøyer før han kommer, er forkynnelsen av evangeliet til alle folkeslag også det viktigste bidrag til at opprettelsen av Kristi herlighetsrike påskyndes (2 Pet 3,11 f).

Store løfter er knyttet til denne virksomheten (Apg 1,6f). Og ”frimodigheten i forkynnertjenesten skal vi få basere utenom forkynneren selv. Den har sin forankring i Gud. Det er Guds ord og Guds Ånd som skaper vekkelse, fornyelse og misjonssinn i Guds rike. Vissheten om dette gir virkelig

grunn til frimodighet og forventning – både for forkynner og forsamling!” (Fra ”Hovedlinjer for NLMs arbeid i Norge,” side 15, se også pkt. 2.1)

9.4 SJELEVINNERSIKTET ER VIKTIGST

Under dette perspektivet reises ransakende spørsmål: Er vi som sendemenighet/ misjonsbevegelse blitt for etablert i denne verden? Kan det sies om oss at vi er ”fremmede og utlendinger” (Ef 2,19) her på jorden? Eller hører vi til det bestående, det vel etablerte som har nådd langt, funnet sin form og bare halvhjertet gjør sin misjonsgjerning? Har vi fortsatt noe av den første menighets guddommelige og kreative driv og kallstroskap i det vi stadig er opptatt av å vinne mennesker for Guds rike?

Må Gud forbarme seg over oss, slik at sjelevinnersiktet holdes varmt og levende mellom oss. Ingen anstrengelse eller forsakelse må bli for stor med tanke på å nå dem som ennå ikke er nådd. Skal det sinnelaget få rom hos oss, må Guds ord få løfte blikket vårt mot Han som i avslutningsversene i Bibelen sier: ”Ja, jeg kommer snart!” Da kan vi også istemme de følgende ordene: ”Amen, ja kom, Herre Jesus!” (Åp 22, 20).

Men det betyr et liv i sendemenighetens sentrum, forkynnelsen av evangeliet, inntil han selv kommer på himmelskyene, avslutter denne tids husholdning og oppretter en ny og fullkommen – i evigheters evighet.

